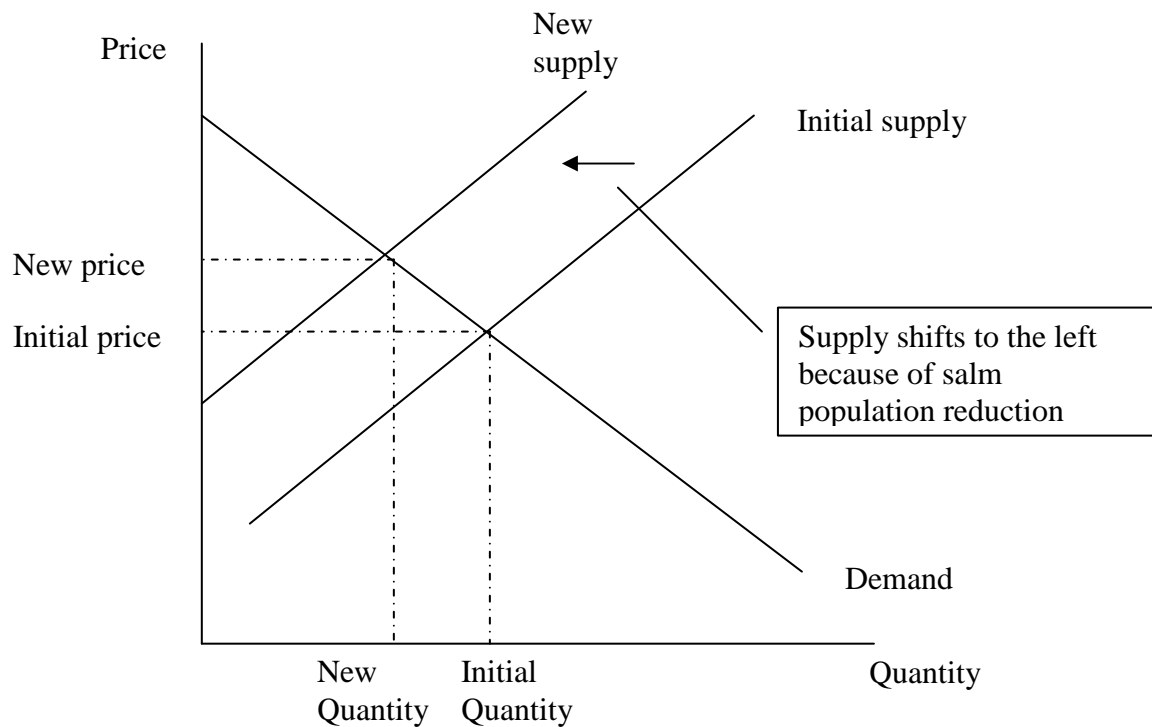

Open vragen AP-examen (3)

Zalm en tonijn zijn substituten in een markt van volkomen concurrentie die zich bevindt in een lange termijn evenwicht. Door omstandigheden die te maken hebben met het klimaat neemt de zalm populatie dramatisch af terwijl de tonijnpopulatie niet aangetast wordt.

Laat met behulp van een grafiek zien wat dit betekent voor de prijs en de hoeveelheid voor zalm.

Leg uit wat er gebeurt met de prijs en de hoeveelheid op de markt voor tonijn. Leg ook uit wat dit betekent voor de hoeveelheid die geproduceerd wordt door een individuele producent. Wat betekent dit voor de economische winst van deze individuele producent?

Op de markt voor tonijn zal de vraag stijgen. Immers tonijn wordt gezien als een substituuut. Als zalm duurder wordt zal men dus overstappen op tonijn. De vraagcurve van tonijn zal dus naar rechts verschuiven. Dit zal leiden tot een hogere prijs en een grotere hoeveelheid. De individuele producent zal door de hogere prijs aangespoord worden meer te gaan produceren. Immers door de hogere prijs kan de ondernemer zich nu hogere marginale kosten permitteren.

De individuele ondernemer zal bij de nieuwe prijs ook een economische winst realiseren. Immers de markt verkeerde in een lange termijn evenwicht. In zo'n evenwicht is de economische winst gelijk aan 0. Door de hogere prijs gaat de producent nu echter winst maken.

(Je kunt ook zeggen dat de ondernemer eerst alleen 'normal profit' had. Na de prijsverhoging heeft hij echter 'economic profit'. Als een ondernemer 'normal profit' heeft is zijn 'economic profit' 0.)

Hoe zal de markt voor tonijn zich op lange termijn aanpassen aan de nieuwe situatie? Wat betekent dit voor de individuele producent?

Omdat de prijs op de markt voor tonijn is gestegen en er daardoor economische winst wordt gemaakt zullen nieuwe producenten worden aangetrokken tot deze markt. Hierdoor zal het aanbod van tonijn toenemen waardoor de prijs daalt. Door de dalende prijs wordt de individuele producent gedwongen zijn productie te laten dalen. De economische winst zal dalen. Dit proces gaat door totdat de economische winst 0 is. De prijs is dan gelijk aan de gemiddelde totale kosten (ATC). Iedere producent produceert dan tegen de laagst mogelijke gemiddelde totale kosten. We noemen dit productieve efficiëntie. Daarnaast is er ook allocatieve efficiëntie, omdat de prijs gelijk is aan de marginale kosten. Dit laatste was echter op korte termijn ook al het geval.